УДК 378.147

Солтис О.Р.
магістр кафедри фундаментальних дисциплін початкової освіти
факультету початкової освіти та мистецтва,
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка,
м. Дрогобич, Україна
(olha.soltys@dspu.edu.ua)

Інтернет-засоби для інтенсифікації навчання української мови в початковій школі

У статті розглянуто значення та роль інформаційно-комунікаційних технологій у сучасному освітньому процесі, зокрема на уроках української мови в початковій школі. Зазначається, що інтернет-засоби стають важливим інструментом для інтенсифікації навчання, сприяючи розвитку різних умінь та навичок учнів. Подано огляд різноманітних типів інтернет-засобів для навчання української мови, таких як відеоматеріали, аудіоматеріали, ігри, сайти, інтерактивні онлайн-засоби, хмарні сервіси тощо.

Ключові слова: *інформаційно-комунікаційні технології, українська мова, початкова школа, інтернет-засоби.*

Internet tools for enhancing the teaching of the Ukrainian language in primary school.

The article examines the significance and role of information and communication technologies in the modern educational process, particularly in Ukrainian language lessons in primary school. It is noted that internet tools have become crucial instruments for intensifying learning, fostering the development of various skills and abilities among students. An overview of various types of internet tools for learning Ukrainian language is provided, including video materials, audio materials, games, websites, interactive online resources, cloud services, and so on.

Keywords: *information and communication technologies, Ukrainian language, primary school, internet tools.*

Постановка проблеми. Сьогодні однією з актуальних є проблема якісного навчання української мови здобувачів освіти початкових класів. Інтенсивний розвиток технологій та зростання доступу до інтернету вимагають від педагогів знаходити нові,

ефективніші методи навчання, щоб забезпечити адаптацію освітнього процесу до потреб сучасного світу. Використання інтернет-засобів у навчанні української мови може стати важливим інструментом для залучення учнів, підвищення їх зацікавленості та підвищення результативності навчання (Петрук, 2024: с. 135).

Аналіз основних досліджень і публікацій. У працях Н. Юрійчук, О. Гордієнко, К. Нечипоренко та ін. розглянуто використання інтернет-ресурсів на уроках української мови. Досліджували застосування інформаційно-комунікаційних засобів на уроках української мови у початковій школі О. Павлик, О. Антонова та ін. (Павлик, 2010; Антонова, 2019).

Метою статті є охарактеризувати інтернет-засоби для навчання української мови у початковій школі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ми живемо у новому інформаційному просторі. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології стали незамінними для організації спільної діяльності вчителів та учнів. З їхньою допомогою розв'язують різноманітні дидактичні завдання; формують цифрову грамотність. Вони є інструментом розвитку інтелектуальних здібностей. О. Антонова зазначає, що «інформаційна підтримка навчального процесу комп'ютерними технологіями в початковій школі допомагає розв'язати дидактичні проблеми, однією з яких є інтенсифікація та оптимізація навчального процесу» (Антонова, 2019: с. 30). Отже, у сучасному світі технології стають невід'ємною частиною освітнього процесу.

Важливим для інтенсифікації («досягнення бажаних результатів за рахунок якісних чинників, тобто шляхом напруження, більш ефективного використання розумових можливостей особистості» (Несторук, Кокоріна: 2019: с. 19);) навчання української мови є інтернет-засоби, які можуть ефективно зміцнити навички української мови серед учнів початкових класів. Адже улюблений формат сприйняття учнів – це коротке відео, аудіо, картинка без тексту або з невеликими вкрапленнями тексту. Це спричинено появою кліпового мислення у дітей. Це своєрідна відповідь або ж захисна реакція

психіки на перевантаження розрізненою інформацією, яка потребує швидкого відбору та фільтрації (Петрук, 2024: с. 134).

О. Павлик вважає, що інтернет-засоби (дитячі портали) є основним інформаційно-комунікаційним засобом для навчання української мови в початковій школі (Павлик, 2010: с. 158). Інтернет-засоби для навчання – це різноманітні онлайн-ресурси та інструменти, навчальні платформи та сайти, які допомагають в освітньому процесі для розвитку навичок та знань учнів, критичного мислення, творчості, самостійності у роботі, комунікації та співпраці.

Інтернет-засоби для інтенсифікація навчання української мови можна умовно поділити на такі категорії:

- ***відеоматеріали та мультфільми:*** використання навчальних відео з української мови для візуалізації правил граматики та розвитку лексичного запасу. Відеоінтерв'ю з відомими письменниками, які розповідають про свої твори та власний досвід у творчості. Відеоуроки від MON UKRAINE – Всеукраїнської школи онлайн 1, 2, 3, 4 класи, для дистанційного та змішаного навчання учнів та методичної підтримки вчителів. Дитячий серіал «Говоримо українською» – анімаційний проєкт для вивчення правил та особливостей української мови. Відеотаймери – це чудовий інструмент для ефективного управління часом під час уроків української мови.
- ***аудіоматеріали та електронні бібліотеки:*** аудіокниги для підвищення навичок слухання та вимови української мови. Електронна бібліотека для уроків української мови може бути чудовим інструментом для збагачення навчального процесу та культурного багажу учнів через вивчення української літератури.
- ***ігри:*** інтерактивні онлайн-ігри, які сприяють розвитку граматичних навичок та розширенню словникового запасу. Гейміфікований застосунок для учнів 1–4 класів «Вивчаю – не чекаю» (can’t wait to learn) для офлайн навчання у школі та онлайн. У грі є абетка та цікаві вправи для читання українською мовою в інтерактивному форматі. «Слова зі слова» – пізнавальна гра-

головоломка, що стимулює розвиток логічного мислення та сприяє розширенню словникового запасу з української мови.

- ***сайти:*** Webpen – тренажер з правопису української мови, який поєднує теоретичні матеріали з практичними завданнями для поліпшення граматичних знань та навичок правопису. Мова – ДНК нації пропонує вправи, яскраві ілюстрації-роз'яснення з уже багатьом відомим Лепетуном. EDUC.com.ua – Український освітній портал: все про освіту в Україні, довідник шкіл і навчальних закладів, практичні завдання для дітей.
- ***інтерактивні онлайн-засоби:*** Інтерактивні вправи та тести для перевірки знань з української мови. LearningApps.org – сервіс для створення навчальних мультимедійних завдань. Wordart – це сервіс для створення яскравих хмар слів різної форми. Учні можуть візуалізувати поняття, шукати серед слів на хмаринці зайве, складати речення з набору слів тощо. Wordwall – це ресурс для створення інтерактивних вправ і матеріалів для роздруку. Віртуальні дошки навчання української мови – це інтерактивні онлайн-інструменти, які дозволяють вчителям та учням спільно працювати над матеріалами, виконувати завдання та розв'язувати проблеми. Padlet – це онлайн-дошка, на якій можна прикріплювати тексти, зображення, відео чи фото, файли та посилання на зовнішні ресурси.
- ***хмарні сервіси:*** один з найпопулярніших хмарних сервісів – це сервіси Google. Діти можуть гуглити все, що заманеться. За допомогою смартфонів учням можна запропонувати виконати завдань на дослідження, пошук інформації, порівняння, класифікацію та аналіз даних, перевірку того, що розповіли ви. У Google Документах – спільна робота над документом, наприклад, виправлення помилок у тексті, або ж пропонувати внести у нього зміни. Google Форми: для створення тестів, анкет та опитувань, які можна використовувати для оцінювання знань учнів з української мови.
- ***сервіси для візуалізації:*** візуальне оформлення допомагає структурувати інформацію, що сприяє швидкому й ефективному її засвоєнню. Кольорові образи активізують емоційну складову та

полегшують сприйняття. Фотохостинги та сервіси для створення фото- та відеопрезентацій, колажів, листівок та навіть онлайн-уроків відкривають нові можливості для ефективної подачі інформації (Pinterest, Canva та ін.).

Висновки. Використання інтернет-засобів у освітньому процесі початкової школи є важливим кроком у підвищенні якості навчання української мови. З їх допомогою можна створювати цікаві й інтерактивні уроки, які стимулюють інтерес учнів до вивчення мови. Від відеоматеріалів та аудіоматеріалів до ігор та інтерактивних ресурсів, існує безліч можливостей для створення цікавого й ефективного освітнього середовища. Важливо лише вміло поєднати ці ресурси з традиційними методиками навчання для досягнення максимального результату.

Список використаної літератури

1. Антонова, О. (2019). Нова українська школа: використання інформаційно-комунікаційних технологій у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза. С. 96

2. Павлик, О.А. (2010). Використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання на уроках української мови в початковій школі. *Педагогіка вищої та середньої школи* : зб. наук. праць. (28). С. 157–162.

3. Петрук, О. (2024). Особливості сучасних молодших школярів: орієнтири для навчальної взаємодії. *Український Педагогічний журнал*. (1). С. 132–140.

4. Несторук, Н.А., Кокоріна, Л.В. (2019). *Словник педагогічних та психологічних термінів*. Слов'янськ : Вид-во Б.І. Маторіна. С. 131